

DLACZEGO DYDAKTYKA KOMPETENCJI?

KOMPETENCJA to zdolność do podejmowania określonych działań, czyli zastosowania w praktyce tego, czego wcześniej się nauczyliśmy.

PRAKTYKA

TRANSFER

Wyzwania związane z kształceniem kompetencji:

- złożoność kompetencji,
- praktyczny wymiar kształcenia,
- stopniowe budowanie samodzielności ucznia w działaniu,
- interdyscyplinarność kompetencji a przedmiotowość szkoły,
- trudność ocenienia.

Dydaktyka kompetencji:

- metody pozwalające na budowanie **WIEDZY** uczniów,
- metody dające szansę nabywania nowych **UMIEJĘTNOŚCI**,
- działania wpływające na **POSTAWY** (w tym interwencje wychowawcze).

JAK ROZWIJAĆ KOMPETENCJE?

KOMPETENCJE PODSTAWOWE

PISANIE

CZYTANIE

LICZENIE

KOMPETENCJE PRZEKROJOWE

WSPÓŁPRACA

SAMODZIELNOŚĆ MYŚLENIA

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW

UCZENIE SIĘ

MODEL ROZWIJANIA KOMPETENCJI

Źródło: Opracowanie własne na podstawie adaptacji Lucas, Spencer, 2018

KROK I.

DOGŁĘBNE ROZUMIENIE KOMPETENCJI

- chwytliwe definicje są mało pomocne; większość definicji naukowych trudno przełożyć na codzienną pracę
- zidentyfikowanie umiejętności złożonych oraz postaw składających się na daną kompetencję
- opisanie obserwowalnych zachowań uczniów na poszczególnych etapach rozwoju kompetencji w postaci linii rozwoju (jako podstawy do oceny)

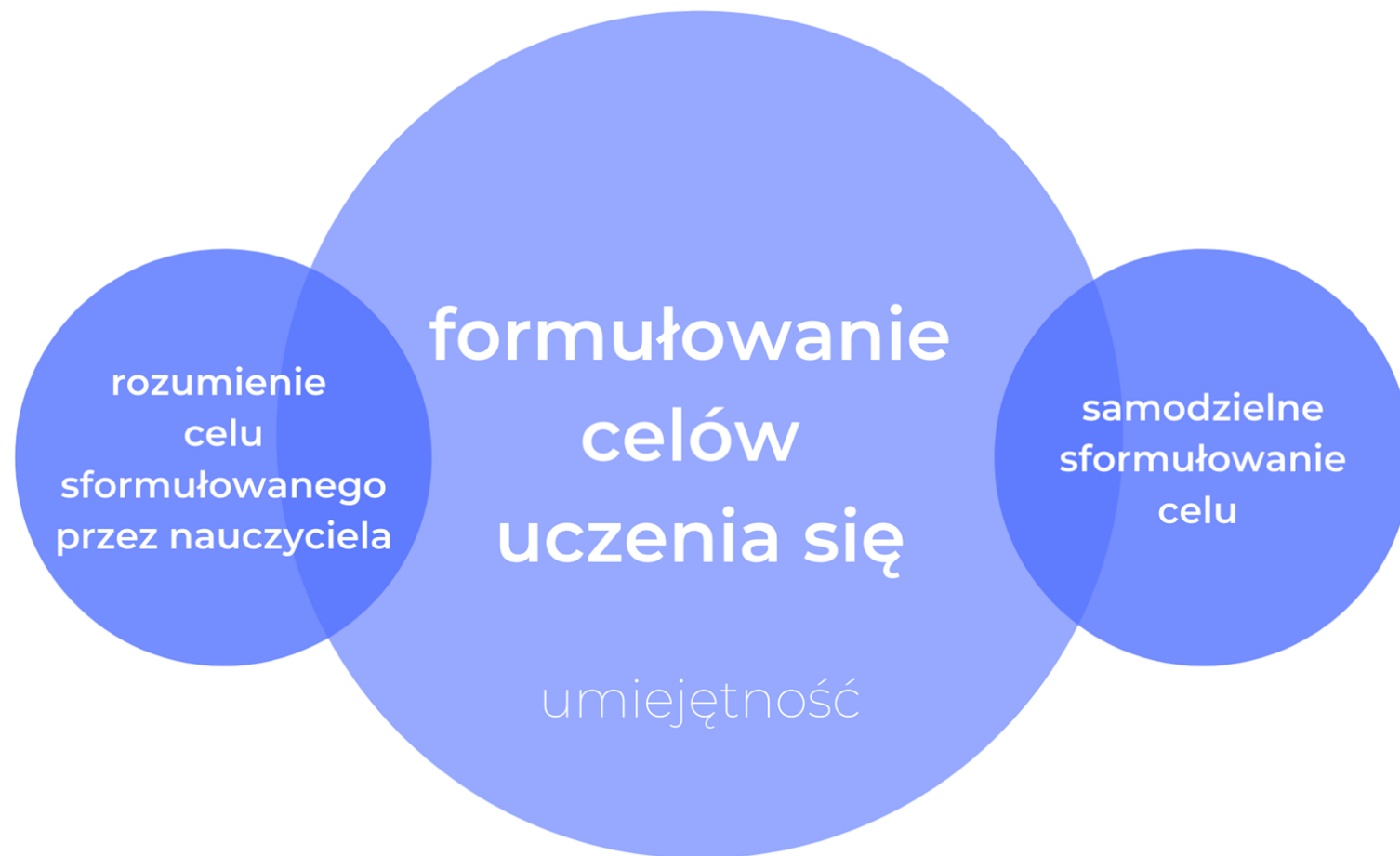
KROK I.

DOGŁĘBNE ROZUMIENIE KOMPETENCJI

KOMPETENCJA UCZENIA SIĘ

KOMPETENCJA UCZENIA SIĘ

KOMPETENCJA UCZENIA SIĘ

KOMPETENCJA UCZENIA SIĘ

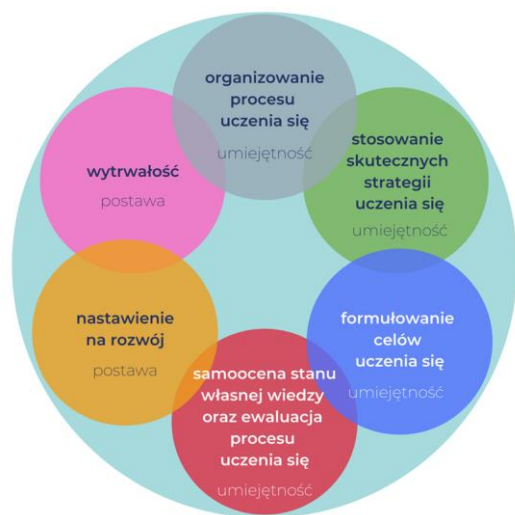

KOMPETENCJA UCZENIA SIĘ

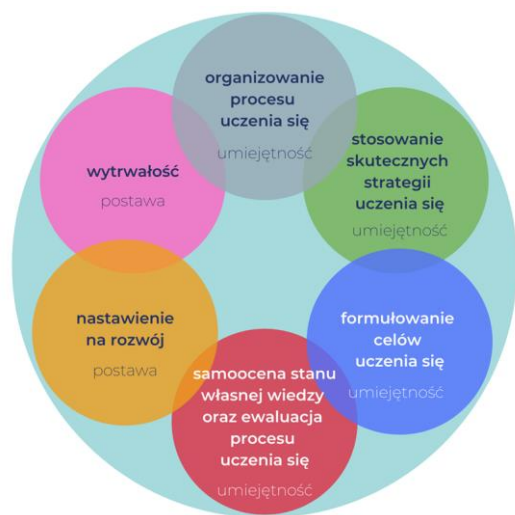

KOMPETENCJA UCZENIA SIĘ

NASTAWIENIE NA ROZWÓJ

KOMPETENCJA UCZENIA SIĘ

KROK I.

DOGŁĘBNE ROZUMIENIE KOMPETENCJI

KOMPETENCJA UCZENIA SIĘ

KROK II.

STWORZENIE KLIMATU SPRZYJAJĄCEGO ROZWIJANIU KOMPETENCJI

PRAKTYKI DYDAKTYCZNE

ZADAWANIE PYTAŃ

INFORMACJA ZWROTNA

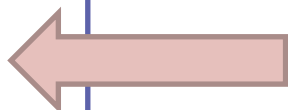
PRACA Z BŁĘDEM

PRACA Z PARACH I GRUPACH

- relacje panujące w klasie
 - uczeń - nauczyciel
 - uczeń - uczeń
 - nauczyciel - dyrektor
- przestrzeń sprzyjająca uczeniu się
 - sale lekcyjne
 - przestrzeń wspólna
 - wyposażenie pracowni
- zadbanie o dobrostan uczniów
 - świadomość własnego potencjału
 - budowanie odporności na stres
 - samopoczucie fizyczne
 - poczucie sensu

praktyki dydaktyczne

•

KROK III.

ZARZĄDZANIE UCZENIEM SIĘ

METODY PODAJĄCE

METODY AKTYWIZUJĄCE

DOŚWIADCZENIE

WYBÓR

SAMODZIELNOŚĆ

REFLEKSJA

BUDOWANIE SAMODZIELNOŚCI

demonstracja
nauczyciela

nauczyciel krytycznie analizuje tekst publicystyczny mówiąc na bieżąco uczniom, jakie pytania sobie zadaje w tym procesie

wspólna
demonstracja
nauczyciela z
uczniami

nauczyciel zadaje pytania do krytycznej analizy tekstu a uczniowie na nie odpowiadają, nauczyciel podpowiada i parafrazuje

kierowana
przez
nauczyciela
praktyka
uczniów

uczniowie krytycznie analizują tekst korzystając z karty pracy z pytaniami, nauczyciel wspiera ich w zadaniu

samodzielna
praktyka
uczniów

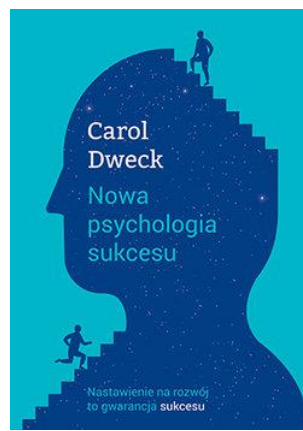
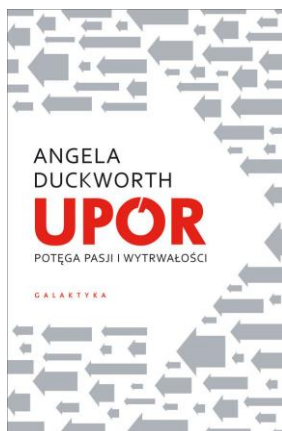
uczniowie samodzielnie krytycznie analizują tekst i formułują własne wnioski

KROK IV.

ZAANGAŻOWANIE UCZNIÓW

WYTRWAŁOŚĆ

NASTAWIENIE NA ROZWÓJ

- kompetencji nie da się nauczyć bez aktywnej postawy ucznia i uczennicy
- warunkiem skuteczności jest budowanie u uczennic i uczniów

PRZEKONANIA O WŁASNEJ SKUTECZNOŚCI

ten proces wspiera także nabywanie umiejętności metapoznawczych

PRAKTYKI
DYDAKTYCZNE

INTERWENCJE
WYCHOWAWCZE

NASTAWIENIE NA ROZWÓJ

% odpowiedzi „Zdecydowanie się nie zgadzam” i „Nie zgadzam się”

JĘZYK POLSKI

Niektórzy po prostu nie radzą sobie z językiem [polskim], bez względu na to, jak pilnie się uczą

	%	Lp.
Georgia	63,14	1
Sweden	62,25	2
Italy	56,14	3
Singapore	55,54	4
Peru	55,38	5
Kazakhstan	54,05	6
Brunei Darussalam	52,37	7
Uzbekistan	51,30	8
Turkey	50,99	9
United Arab Emirates	50,33	10
Macao	49,38	11
Denmark ¹	49,12	12
Saudi Arabia	47,45	13
New Zealand ¹	46,51	14
Australia ¹	46,22	15
Norway	45,83	16
Brazil	44,99	17
United States ¹	44,90	18
Chinese Taipei	44,25	19
Indonesia	44,02	20
Ukrainian regions	43,95	21
Costa Rica	43,69	22
Ireland ¹	42,61	23
Malaysia	42,49	24
Great Britain ¹	42,14	25
Argentina	42,12	26
Chile	41,50	27
Philippines	40,87	28
Switzerland	40,75	29
Colombia	40,64	30
Mexico	40,22	31
Malta	39,95	32
Iceland	39,65	33
Hong Kong ¹	39,24	34
Austria	38,96	35
Germany	38,71	36
Thailand	38,65	37
Estonia	37,98	38
Spain	37,94	39
Korea	37,36	40
Greece	37,27	41
Finland	37,11	42
Qatar	36,50	43
Canada ¹	36,22	44
Mongolia	36,17	45
El Salvador	35,51	46
Uruguay	35,17	47
Hungary	34,90	48
Panama ¹	34,62	49
North Macedonia ¹	34,45	50
Croatia	34,28	51
Serbia	34,24	52
Montenegro	34,04	53
Bulgaria	33,98	54
Romania	33,91	55
Latvia ¹	33,01	56
Republic of Moldova	32,54	57
Dominican Republic	32,35	58
Morocco	31,58	59
Portugal	31,06	60
Jamaica ¹	30,66	61
Belgium	30,59	62
Cyprus ²	29,66	63
Jordan	29,24	64
Palestinian Authority	28,74	65
France	28,70	66
Kosovo ⁴	28,06	67
Slovak Republic	27,74	68
Lithuania	27,24	69
Netherlands ¹	26,33	70
Czech Republic	25,16	71
Slovenia	23,75	72
POLSKA	23,32	73
Azerbaijan	22,22	74
Albania	20,46	75
Japan	17,54	76

MATEMATYKA

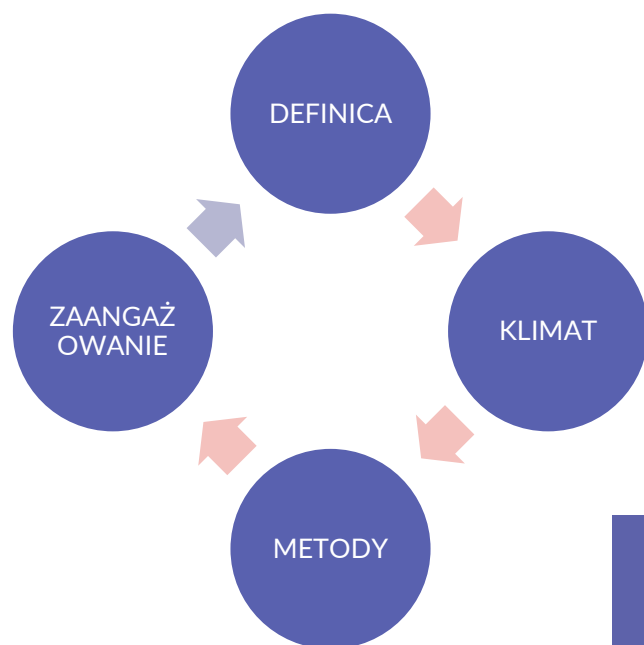
Niektórzy po prostu nie radzą sobie z matematyką, bez względu na to, jak pilnie się uczą

	%	Lp.
Singapore	57,10	1
Georgia	53,25	2
Peru	51,48	3
Sweden	49,16	4
New Zealand ¹	47,15	5
Australia ¹	46,49	6
Denmark ¹	46,22	7
Brunei Darussalam	44,30	8
United Arab Emirates	42,94	9
Great Britain ¹	42,46	10
Chinese Taipei	41,50	11
Brazil	41,12	12
United States ¹	40,91	13
Turkey	39,91	14
Italy	39,37	15
Indonesia	39,02	16
Chile	38,80	17
Costa Rica	38,54	18
Iceland	38,39	19
Norway	38,38	20
Kazakhstan	37,38	21
Mexico	37,36	22
Argentina	37,30	23
Philippines	37,26	24
Colombia	37,13	25
Saudi Arabia	36,95	26
Macao	36,46	27
Ireland ¹	36,05	28
Thailand	36,00	29
Uzbekistan	35,65	30
Hong Kong ¹	35,40	31
Canada ¹	34,81	32
Austria	34,72	33
Germany	33,00	34
Estonia	32,68	35
Qatar	32,42	36
El Salvador	32,28	37
Uruguay	32,00	38
Switzerland	31,26	39
Finland	31,08	40
Malaysia	30,82	41
Korea	30,64	42
Panama ¹	29,60	43
Spain	29,58	44
Ukrainian regions	29,28	45
Greece	29,11	46
Portugal	28,36	47
Dominican Republic	27,44	48
Mongolia	26,98	49
Bulgaria	26,45	50
Morocco	26,12	51
Malta	25,98	52
Latvia ¹	25,88	53
Romania	25,63	54
Jordan	25,04	55
Republic of Moldova	24,78	56
Cyprus ²	24,45	57
Croatia	24,40	58
France	24,37	59
Montenegro	24,19	60
Lithuania	24,14	61
Palestinian Authority	23,93	62
Jamaica ¹	23,55	63
Serbia	23,50	64
Hungary	21,93	65
North Macedonia ¹	21,83	66
Netherlands ¹	21,55	67
Slovak Republic	21,49	68
Kosovo ⁴	20,81	69
Belgium	20,53	70
Slovenia	18,73	71
Japan	18,69	72
Czech Republic	18,52	73
POLSKA	17,20	74
Albania	16,51	75
Azerbaijan	13,51	76

DANE: PISA 2022
Opracowanie: Centrum Edukacji Obywatelskiej

PODSUMOWANIE

O CZYM PAMIĘTAĆ UCZĄC UCZNIÓW UCZENIA SIĘ?

- dydaktyka: systematyczne podejście do kompetencji
- precyzyjna definicja > klimat sprzyjający uczeniu się > odpowiedni dobór metod nauczania > zaangażowanie uczniów
- skierowanie uwagi na umiejętności i kompetencji
- monitorowanie postępów uczniów i informacja zwrotna
- czas przeznaczony wprost na rozwijanie tej kompetencji

PRZEJŚCIE OD MÓWIENIA O KOMPETENCJACH DO PRAKTYKI ICH ROZWIJANIA

Rzeczpospolita
Polska

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

IBE

INSTYTUT
BADAŃ
EDUKACYJNYCH

JAK WSPIERAĆ UCZNIÓW W SAMODZIELNYM UCZENIU SIĘ?

Instytut Badań Edukacyjnych

ul. Górczewska 8, 01-180 Warszawa

tel.: (22) 241 71 00, e-mail: ibe@ibe.edu.pl